

> Retouradres Postbus 20401 2500 EK Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA 's-GRAVENHAGE

Directoraat-generaal Agro
Directie Dierlijke Agroketens en
Dierenwelzijn

Bezoekadres
Bezuidenhoutseweg 73
2594 AC Den Haag

Postadres
Postbus 20401
2500 EK Den Haag

Factuuradres
Postbus 16180
2500 BD Den Haag

Overheidsidentificatienr
00000001003214369000

T 070 379 8911 (algemeen)
www.rijksoverheid.nl/ez

Ons kenmerk
DGA-DAD / 14018327

Uw kenmerk
2013Z25506

Datum 18 februari 2014
Betreft Beantwoording vragen over de mogelijkheden voor een importverbod op
foie gras

Geachte Voorzitter,

Hierbij doe ik u de antwoorden toekomen op de vragen van het lid Thieme
(PvdD) over de mogelijkheden voor een importverbod op foie gras (ingezonden
30 december 2013).

1

Bent u bekend met het onderzoek 'Foie Gras, een onderzoek naar de
mogelijkheden voor een Nederlands importverbod', dat in december 2013 is
uitgegeven door Wakker Dier?¹

Antwoord

Ja.

2

Erkent u dat aspecten van de productie van foie gras in strijd zijn met Richtlijn
58/98/EG?

3

Bent u bereid, op basis van de niet-naleving van Richtlijn 58/98/EG en de
Aanbevelingen door foie-gras-producerende lidstaten, een beroep te doen op
artikel 36 EU-Verdrag en de import van producten geproduceerd met
dwangvoeders te verbieden of te beperken? Zo ja, op welke termijn? Zo nee,
waarom niet?

¹ http://www.wakkerdier.nl/uploads/media_items/de-mogelijkheden-van-een-importverbod-voor-foie-gras.original.pdf

4

Erkent u dat Frankrijk de Europese dierenwelzijns-richtlijn 58/98 in combinatie met de Aanbevelingen van het Standing Comité in 1999, ten aanzien van huisvesting en voeding, door de wijze van productie van foie gras al jarenlang overtreedt? Hoe beoordeelt u deze overtredingen? Kunt u bevestigen dat de Europese Commissie eerder heeft erkend dat Frankrijk de richtlijn 58/98/EG overtreedt, maar zij verzuimt hier tegen op te treden?

Antwoord op de vragen 2, 3 en 4

Hoewel ik geen voorstander ben van de gepraktiseerde wijze van dwangvoeding van eenden voor de foie grasproductie, gaat een importverbod in tegen de ruimte die de aanbevelingen van de Raad van Europa bieden om te werken aan alternatieve methoden.

Richtlijn nr. 98/58/EG heeft tot doel basisbeginselen voor de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren vast te stellen. De richtlijn bevat welzijnsvoorschriften die gelden voor de bescherming van dieren die worden gehouden voor productiedoeleinden ongeacht het doel, dus ook voor de productie van foie gras. In de aanbevelingen van de Raad van Europa, waar Richtlijn nr. 98/58/EG naar verwijst, wordt de productie van foie gras niet verboden. Wel wordt in de aanbevelingen aangegeven dat landen die foie grasproductie toestaan onderzoek moeten aanmoedigen naar de welzijnsaspecten en naar alternatieve methoden. De Commissie heeft eerder in haar communicatie met het Europees Parlement aangegeven dat noch richtlijn nr. 98/58/EG noch de genoemde aanbevelingen een verbod op dwangvoeding bevatten. Het is aan de communautaire rechter, namelijk het Europese Hof van Justitie of de nationale rechter, om een juridisch bindende uitleg te geven van richtlijn nr. 98/58/EG. De communautaire rechter heeft zich tot op heden niet uitgesproken over de vraag hoe de productiewijzen van foie gras zich verhouden tot de bepalingen in richtlijn 98/58/EG. De Europese Commissie heeft overigens met de Franse autoriteiten afgesproken dat zij er voor zorgdragen dat vóór 2016 naar een nieuw kooisysteem wordt overgeschakeld.

Het instellen van een nationaal importverbod op grond van dierenwelzijn is Europeesrechtelijk bovendien niet mogelijk. Vanwege de geharmoniseerde dierenwelzijnsnormen van Richtlijn 98/58/EG kan Nederland geen beroep doen op artikel 36 van het VWEU om een verbod op de import van foie gras vanuit het oogpunt van dierenwelzijn te rechtvaardigen. Ik verwijs u hierbij voorts naar brief 28 286 nr. 590 van Staatssecretaris Bleker, van 17 september 2012.

5

Erkent u de Aanbevelingen van The Standing Committee uit 1999, welke zijn overgenomen door de Europese Unie (EU), waarbij individuele huisvesting vanaf 2005 bij ver- en nieuwbouw niet meer is toegestaan en eind 2010 alle individuele kooien voor eenden verdwenen hadden moeten zijn? Bent u bekend met het onderzoek, waarnaar Wakker Dier in haar rapport verwijst, waarin staat dat in 2012 in Frankrijk nog 80% van de gedwangvoederde dieren in individuele kooien leven? Hoe beoordeelt u deze wijze van huisvesting en het hoge percentage hiervan?

6

Erkent u dat, op basis van de Aanbevelingen van The Standing Committee kan worden geconcludeerd dat de individuele kooien en het dwangvoederen afgeschaft moeten worden om overeen te stemmen met de Aanbevelingen en Richtlijn 58/98/EG? Zo ja, bent u bereid om te pleiten voor een Europees verbod op individuele kooien en dwangvoederen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord op de vragen 5 en 6

Nederland heeft ingestemd met de Europese Conventie voor de bescherming van dieren, gehouden voor veehouderijdoeleinden, en de daaruit voortvloeiende aanbevelingen. Deze aanbevelingen, alsook Richtlijn 98/58/EG, bevatten echter geen strikt verbod op individuele huisvesting voor muskus-eenden en hybriden. De informatie van Wakker Dier dat in 2012 in Frankrijk nog slechts 20% van de betreffende eenden niet meer in individuele kooien gehouden wordt, komt naar mijn informatie voort uit een artikel in het medium 'Sud Ouest', van 6 oktober 2012. Er wordt niet gerefereerd aan een onderzoek.

Inzake de eisen aan de huisvesting van deze eenden uit de aanbevelingen van de Raad van Europa heeft de Europese Commissie met de Franse autoriteiten ingestemd dat zij er voor zorgdragen dat vóór 2016 naar een nieuw kooisysteem wordt overgeschakeld. Ik ben, mede gelet op de bevindingen van het wetenschappelijk Comité voor Diergezondheid en Dierenwelzijn van 16 december 1998 zeker geen voorstander van de gepraktiseerde wijze van productie met dwangvoeding bij de foie grasproductie. Nederland heeft al eerder bij de Europese Commissie aangedrongen op een verbod op deze wijze van foie grasproductie. Ik zal de Europese Commissie verzoeken erop toe te zien dat de Franse autoriteiten er met ingang van 2016 strikt op handhaven dat deze dieren niet meer in individuele kooien worden gehuisvest en erop toe te zien dat zij onderzoek laten uitvoeren naar de welzijnsaspecten en naar alternatieve methoden.

Verder zal ik de Europese Commissie ten algemene verzoeken aan te geven wat de stand van zaken in de EU-productielanden van foie gras is voor wat betreft het naleven van de aanbevelingen van de Raad van Europa en de Richtlijn 98/58/EG.

7

Hoe beoordeelt u de verplichting in Frankrijk om te dwangvoederen bij de productie van foie gras? Erkent u dat deze verplichting tegen Richtlijn 58/59/EG ingaat? Bent u bereid uw Franse collega's hierop aan te spreken? Bent u bereid om op Europees niveau aan te dringen op een Europees onderzoek naar alternatieven voor dwangvoederen (gavage)? Zo ja, op welke termijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Zoals aangegeven bij de beantwoording van de vragen 2 tot en met 4, heeft de communautaire rechter zich tot op heden niet uitgesproken over de vraag hoe de productiewijzen van foie gras zich verhouden tot de bepalingen in richtlijn 98/58/EG. Het is aan de communautaire rechter om een juridisch bindende uitleg in dezen te geven.

Zoals aangegeven bij de beantwoording van vraag 6 zal ik de Europese Commissie verzoeken erop toe te zien dat onderzoek wordt uitgevoerd naar de welzijnsaspecten en alternatieve methoden.

(w.g.) Sharon A.M. Dijkma
Staatssecretaris van Economische Zaken